

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČR, BRNO, V. V. I. – BILANCE ROKU 2010

V roce 2010 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., ve shodě se svým dlouhodobým směřováním věnoval stěžejní pozornost základnímu výzkumu několika zásadních problémových okruhů evropské prehistorie a protohistorie. Výzkumné práce probíhaly současně v rámci šestého roku řešení výzkumného záměru pracoviště „*Pravěký a časně dějinný vývoj ve střední Evropě z pohledu nejnovějších výsledků archeologického bádání na Moravě a ve Slezsku*“ (identifikační kód AV0Z80010507).

Studium paleolitu a paleoetnologie se soustředilo zejména na analýzu starších náleзовých souborů. Vyhodnoceno bylo osídlení z počátku mladého paleolitu v Dolnomoravském úvalu, významně se podařilo rozšířit antropologický fond moravského gravettien. Laboratorní analýza osteologického materiálu z lokalit Dolní Věstonice II a Pavlov I přinesla objev dalších 11 lidských kosterních pozůstatků z Dolních Věstonic II a 20 pozůstatků z Pavlova I, přičemž plných 16 exemplářů náleží dvojici lidských rukou (Pavlov 31 – srov. obr.). Anatomicky se jednalo o moderního člověka, s některými archaickými rysy. Nejméně ve dvou případech šlo navíc o vysoké jedince, náležející k nejvyšším v celém mladopaleolitickém milieu. Nález otevírá otázky týkající se různých způsobů zacházení s mrtvými: pozůstatky nacházíme jak kompletně uložené v rituálních hrobech, tak volně rozptýlené, nově v případě skeletu rukou (Pavlov 31) i jako vybranou, zvláště pohřbenou část těla (srov. Trinkaus, E. – Svoboda, J. A. – Wojtal, P. – Nývltová Fišáková, M. – Wilczyński, J.: *Human Remains from the Moravian Gravettian: Morphology and Taphonomy of Additional Elements from Dolní Věstonice II and Pavlov I. International Journal of Osteoarchaeology* 20, 2010, 645–669). Nová cenná zjištění k pokročilým fázím paleolitu přinesly ale také aktuální objevy v Brněnské kotlině, oblasti Pavlovských vrchů a Vyškovské bráně.

Výzkum vybraných období mladšího pravěku Moravy a českého Slezska byl koncentrován rovněž na zhodnocení dosud získaných náleзовých celků. Ve spolupráci s krakovským pracovištěm polské akademie věd tak započalo detailní vyhodnocování štípané kamenné industrie jevišovické kultury, zpracovány byly i některé důležité kategorie šperku lužického kulturního okruhu (např. Kopacz, J. – Šebela, L.: *Lithic Chipped Industry of the Jevišovice Culture in Moravia. An Introductory Study, Přehled výzkumů* 51, 2010, 69–96; Juchelka, J.: *Bronzové a železné*

Obr. 1. Kosterní pozůstatky ze sídliště lovců mamutů v Pavlově I (Pavlov 31). Nová laboratorní analýza kosterních nálezů ze sídliště lovců mamutů Dolní Věstonice II a Pavlov I identifikovala (mimo jiné) na druhém z nalezišť i dvojici lidských rukou.

náramky, nápažníky a nánožníky lužické kultury z českého Slezska, Přehled výzkumů 51, 2010, 109–118).

Poznání mocenské invaze antického Říma do středního Podunají a prostředí zdejšího germánského barbarika byly věnovány zejména nové terénní akce. V dolnorakouském Engelhartstettenu šlo o odkryv části brány římského tábora, známého dosud z letecké prospekce, analýza veškerých získaných informací (včetně environmentálních) může značně přispět k objasnění podoby a datování římských vojenských zařízení severně od Dunaje (viz kupř. Komoróczy, B.: *Římské fortifikace na barbarském území ve středním Podunají v období markomanských válek. In: XXX. Mikulovské sympozium 2008. Hranice na jižní Moravě a její obrana od doby římské. Brno 2009 [2010], 51–82*). Na východním okraji zkoumané germánské osady v Pasohlávkách „U Vodárny“ pak geofyzikální prospekce indikovala objekty „neobytného“ charakteru, objevem jedné anomálie byla objevena studna z doby existence osady. Výplň poskytla ojedinělou kolekci nálezů, dokazujících mimořádné postavení sídliště v rámci místní germánské society v době kolem markomanských válek (např. velký fragment římského lamelového pancíře, surový jantar, honosná germánská spona, fragmenty římského skla). Zvláštní pozornost byla věnována soustavnému odběru environmentálních dat.

Otázky sídelní, kulturní i etnické kontinuity či diskontinuity na našem území v době rozpadu antického světa a období časného středověku byly studovány při vyhodnocování pohřebišť 5. a 6. století na teritoriu Moravy (archeologické i přírodovědné analýzy). V kooperaci

s Römisch-Germanisches Kommission ve Frankfurtu pokračoval také odkryv langobardského pohřebiště Mušov-Roviny. Upřesněna byla představa o celkovém rozsahu pohřebiště, za první dvě sezóny tu bylo prozkoumáno 33 ze souhrnného počtu cca 200 hrobů. Studie na téma časné hunské expanze do střední Evropy naznačila možnost pronikání barbarských, ponejvíce hunských družin z území panonských provincií do oblasti severně od Dunaje, kde zřejmě struktur na počátku 5. století přispěly ke konečnému rozrušení místních sídelních i sociálně ekonomických (Tejral, J.: *Zur Frage der frühesten hunnischen Anwesenheit in donauländischen Provinzen am Beispiel der archäologischen Befunde. Slovenská archeológia LVIII/1, 2010, 81–122*).

V oblasti archeologie raného středověku se práce zabíraly důležitými aspekty poznání velkomoravského ústředí v Mikulčicích (sakrální architektura, historický reliéf lokality, osídlení nejbližšího zázemí, studium antropologie a zdravotního stavu populace). Zmínit je možné kupříkladu revizní terénní výzkum takzvaného paláce na akropoli mikulčického hradiště, stěžejní pro upřesnění stavebního vývoje a časové zařazení této reprezentativní zděné architektury zřejmě z druhé poloviny 9. století. Antropologické studium změn modelace kostí pohybového aparátu prokázalo v rámci mikulčické sídelní aglomerace významné rozdíly ve fyzické zátěži a tedy i sociálním postavení mezi populacemi ze samotného opevněného centra a z osad v jeho zázemí (Havelková, P. – Villote, S. – Velemínský, P. – Poláček L. – Dobíšková, M.: *Enthesopathies and Activity Patterns in the Early Medieval Greater Moravian Population: Evidence of Division of Labour, International Journal of Osteoarchaeology 20, 2010, DOI: 10.1002/oa.1164; písemná verze tamtéž, 21/4, 2011, 487–504*). Další souhrnný příspěvek zhodnotil archeologické indicie vlivu a expanze nomádských skupin (především staromaďarského etnika) na území Moravy v klíčovém období politického pádu Velké Moravy v závěru 9. a na počátku 10. věku, a naznačil možná východiska historické interpretace (Kouřil, P.: *Archeologické doklady nomádského vlivu a zásahu na území Moravy v závěru 9. a v 10. století. In: Štefanovičová, T. – Hulínek, D. [ed.], Bitka pri Bratislave v roku 907 a jej význam pre vývoj stredného Podunajska [Zborník príspevkov z kolokvia]. Bratislava 2008 [2010], 113–135*).

Závažnou tematiku přerodu starších raně středověkých center v institucionální města 13. století řešila studie o prostorové restrukturalizaci předlokačních aglomerací na příkladu vybraných lokalit z českých zemí (Praha, Brno, Chrudim, Hradec Králové, Opava), Dolního Slezska (Vratislav) a někdejšího Pomořanska (Štětín, Gdaňsk; cf. Procházka, R.: *Odras vrcholně středověké urbanizace v archeologických pramenech na základě vybraných příkladů, Přehled výzkumů 51, 2010, 209–248*).

Důležitým přínosem byla opět záchranná činnost, s důležitými poznatky pro některá analyzovaná témata základního výzkumu. V roce 2010 bylo v souladu s vědeckými cíli ústavu realizováno na základě dohod o provedení záchranného archeologického výzkumu dle § 22, odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, celkem 51 záchranných akcí. K nejvýznamnějším je třeba počítat záchranný archeologický vý-

zkum na stavbě fotovoltaické elektrárny v k. ú. Otice u Opavy, v polních tratích Daremnice a Na Panském, který odkryl sídliště kultury kulovitých amfor z období mladého eneolitu, jedno z prvních v rámci českého Slezska a celé České republiky, a významně rozšířil pramenitou základnu této kultury. Záchranným archeologickým výzkumem na stavbě rodinného domu v Opavě-Kylešovicích pak bylo objeveno jedno z největších pohřebiště typu Chlopice – Veselé z pozdní doby kamenné (celkem 12 hrobů). Jde o dosud nejsevernější lokalitu svého druhu v rámci ČR, v regionu českého Slezska zcela unikátní.

Výzkumné aktivity probíhaly v četných dílčích okruzích za koncepční, dlouhodobé kooperace s vysokoškolskými pracovišti. S jednotlivými universitními katedrami a ústavu bylo nadále široce spolupracováno rovněž při vlastní přípravě nových vědeckých pracovníků. Spoluřešitelem dvou mezinárodních projektů, zaměřených na poznání eneolitické kamenné štípané industrie v českých zemích, tak kupříkladu byl v roce 2010 prof. dr. A. Přichystal z Ústavu geologických věd Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity (PAN/oddział Kraków: *Krzemieniarstwo kultury jewiszowskiej na Morawach i obszarach przyległych* – zpracována vstupní analýza; PAU Kraków: *Kultura pucharów dzwonowatych w Europie środkowej w świetle inwentury krzemieniarskich* – vypracován katalog nálezů štípané industrie kultury zvoncovitých pohárů z vlastních Čech).

Pedagogická činnost pracovníků ústavu na univerzitách celé České republiky a na Slovensku se koncentrovala na programy historické vědy a biologie na Masarykově univerzitě, Karlově univerzitě, Slezské univerzitě, Univerzitě Palackého, Západočeské univerzitě, Univerzitě Hradec Králové, Univerzitě Pardubice a Univerzitě Komenského v Bratislavě. V jednotlivých bakalářských, magisterských a doktorských programech odpřednášelo 13 výzkumných pracovníků ústavu ve dvou semestrech 2009/2010 a 2010/2011 celkem 638 hodin v 73 semestrálních cyklech přednášek, seminářů či cvičení. Velmi často byli vědečtí pracovníci ústavu zapojeni rovněž do vedení, oponování a konzultací bakalářských, magisterských a doktorských prací z oboru archeologie i přírodních věd, popř. do vedení archeologické terénní praxe studentů vysokých škol. V roce 2010 pokračovalo nebo zahájilo doktorandské studium sedm pracovníků ústavu, další čtyři byli naopak školiteli třinácti doktorandů z jiných institucí.

V rámci vzdělávání středoškolské mládeže bylo uskutečněno několik přednášek, rozvíjela se rovněž úspěšná spolupráce při realizaci dvou kol středoškolské odborné činnosti na Gymnasiu Brno-Řečkovice. Nejširší veřejnosti byly věnovány četné naučné přednášky. Zmínit lze kupříkladu cyklus, referující o nejvýznamnějších fenoménech pravěkého a protohistorického osídlení oblasti Pavlovských vrchů, organizovaný v Galerii IF Hotelu Thermal v Pasohlávkách, rozhlasové relace o významných archeologických nálezech a lokalitách Moravy v pořadu "Meteor" Českého rozhlasu (Pasohlávky, Krumlovský les, Chotěbuz; P. Kouřil, M. Nývltovej Fišáková, 11. 9., 2. a 16. 10. 2010), nebo přednášky B. Komoróczyho a O. Šeda o akcích antických římských legií na Moravě.

Nejvýznamnější dlouhodobé výsledky činnosti ústavu přiblížily široké veřejnosti popularizační publikace a prezentace. Zpracován byl souhrn dosavadních poznatků o světoznámém sídelním areálu lovců mamutů pod Pavlovskými vrchy (dějiny výzkumu, přehled nálezů, vývoj krajiny, výživa, suroviny, sídelní strategie, demografie, sídliště a obydlí, keramika, umění, pohřbívání etc. – srov. Svoboda, J. A.: *Dolní Věstonice – Pavlov. Místo: jižní Morava. Čas: 30 000 let. Mikulov 2010*, 62 str.; též anglická a německá mutace). Jiná popularizační monografie resumovala aktuální stav výzkumu velkomoravské sídelní aglomerace Mikulčice-Valy, včetně její části na levém břehu Moravy s kostelem sv. Markéty v Kopčanech (Poláček, L. – Baxa, P. – Kučová, V. – Vlčková, J.: *Památky Velké Moravy. Slovanské hradiště v Mikulčicích. Kostel sv. Markéty Antiochijské v Kopčanech. Praha 2010*, 134 str., rovněž v anglické mutaci: Poláček, L. – Baxa, P. – Kučová, V. – Vlčková, J.: *Monuments of Great Moravia. Slavonic Fortified Settlement at Mikulčice. Church of St Margaret of Antioch at Kopčany. Prague 2010*, 135 str.). Třetí obrazová kolektivní publikace pak seznámila zájemce s nejatraktivnějšími objevy soustavného studia zásahu antických římských vojsk na území jižní Moravy (Komoróczy, B. – Lukáš, M. – Růžičková, P. – Šterc, J. – Vlach, M.: *Po stopách římských vojáků v kraji pod Pálavou. Pasohlávky 2010*, 38 str.).

Z prezentačních akcí lze vzpomenout Den otevřených dveří, v rámci „Týdne pro Mikulčice“ realizovaný ve dnech 18.–24. 9. 2010 na Základně pro výzkum velkomoravského období Mikulčice a v objektu Památníku Slovanského hradiště v Mikulčicích ve spolupráci s Masarykovým museem v Hodoníně. Jednalo se o pásmo přednášek, výstavu, speciální vycházky po mikulčickém hradišti s výkladem archeologa a noční inscenaci „Evropská noc vědců v Mikulčicích aneb Archeologie + Astronomie“, s celkovou návštěvou asi 350 osob. Součástí „Týdne vědy a techniky“ byla ve dnech 1., 3. a 5. 11. 2010 prezentace ústavu „Unikátní archeologické nálezy z historické Moravy jen jeden den v Praze“ (Akademie věd ČR, Praha, Národní 3), přednáška „Zlaté velkomoravské šperky jako produkt řemeslné výroby“ (B. Kavánová, Literární kavárna Brno) a projekce filmu „Velká Morava“ s úvodním slovem L. Poláčka (Gymnasium Terezy Novákové, Brno, 150 posluchačů). Zmínit lze i výstavu „Odras duchovního světa paleolitu a časně doby historické na Moravě“, při „Festivalu vědy Brno“ uspořádanou v Brněnském kulturním centru 15. 9. 2010.

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., se kromě svých stěžejních úkolů v oblasti základního výzkumu podílí – v intencích zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění – na výkonu archeologické památkové péče a na expertní činnosti v oboru archeologie. Referát archeologické památkové péče zpracoval a expodoval v roce 2010 pro instituce státní správy, samosprávy a další veřejné i soukromé organizace a osoby celkem 831 písemných odborných expertiz a vyjádření. Vedle obvyklé agendy, zajišťující provedení záchranných archeologických výzkumů na jednotlivých projektovaných stavbách, šlo v několika případech rovněž o památkovou ochranu významných archeologických lokalit. Odborné rešerše a vyjádření se týkaly kupříkladu návrhu na zru-

šení kulturní památky Pravěké hradiště Leskoun u Olbramovic, kde Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., nedoporučil ve svém stanovisku zpracovaném pro potřeby Ministerstva kultury ČR a společnosti Českomoravský šterk, a. s. – Heidelberg Cement Group zrušení památkové ochrany této lokality. Rozsáhlé místní šetření ve spolupráci s Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm Brno a následný zjišťovací terénní výzkum, provedený Ústavem archeologické památkové péče Brno, v. v. i., prokázal zachování podstatných cenných částí lokality jako součásti národního kulturního dědictví. Stanovisko ústavu k plánované výstavbě podzemních garáží pod Zelným trhem na území městské památkové rezervace Brno (p. č. 397, k. ú. Město Brno), vypracované na žádost Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště Brno a Magistrátu města Brna, pak přispělo k zamítnutí tohoto kontroverzního projektu výkonnými orgány památkové péče.

Ústav dle příslušných ustanovení zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, v platném znění, nadále zůstává jedinou ze zákona oprávněnou výzkumnou organizací a garantem ochrany archeologických nálezů a památek i odborné úrovně jejich studia na území Moravy a českého Slezska. V roce 2010 koordinoval činnost oprávněných organizací na tomto teritoriu především prostřednictvím jednotlivých regionálních komisí, ale i prostřednictvím Archeologické evaluační komise při Akademické radě Akademie věd ČR. Ve spolupráci s dalšími archeologickými organizacemi, institucemi státní památkové péče a orgány státní správy byla archivem ústavu vytvořena internetová databáze terénních archeologických výzkumů „Megalit“. Slouží k registraci, správě a úplné archivaci informací o veškerých probíhajících archeologických terénních akcích na území Moravy a českého Slezska a je plně kompatibilní s obdobným systémem aplikovaným v pražském Archeologickém ústavu AV ČR. Databáze je koncipována jako otevřený systém, do něhož mohou vkládat i čerpat z něj informace všechny organizace oprávněné vykonávat archeologické výzkumy a zároveň může sloužit jako zdroj informací také orgánům státní správy v mnoha fázích správních řízení a při dalších úředních postupech a rozhodovací činnosti. Oblast jeho uplatnění bude jak při záchrane národního kulturního dědictví nebo v archeologické památkové péči, tak při činnosti jednotlivých orgánů státní správy a samosprávy, činnosti oprávněných archeologických organizací všech typů a archivaci archeologických dat.

Ve vlastní ediční řadě nebo ve spoluúčasti s dalšími odbornými institucemi vydal Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., v roce 2010 dvě publikace:

- *Přehled výzkumů*, sv. 51 (ed. Škrdl, P.). *Archeologický ústav AV ČR, Brno*, v. v. i.; *Brno 2010*, 505 s., ISSN 1211-7250.
- *Archaeologia historica*, sv. 35/2010/1–2 (ed. Měřínský, Z. – Kouřil, P.). *Ústav archeologie a museologie Filosofické fakulty Masarykovy university, Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Východočeské museum v Pardubicích a Universita Pardubice, Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied Nitra, Archeologický ústav AV ČR, Brno*, v. v. i.; *Brno 2010*, 510 s., ISSN 0231-5823, ISBN 978-80-210-5272-7.

Nezbytnou složkou vědeckých aktivit Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., byly v roce 2010 mezinárodní konference a symposia. Organizačně se podílel na třech akcích:

- VI. *protohistorická konference „Archeologie barbarů 2010. Hroby a pohřebiště Germánů mezi Labem a Dunajem”*, Hradec Králové, 6.–10. 9. 2010. Hlavní pořadatelem Katedra archeologie Filosofické fakulty Univerzity Hradec Králové; celkem 65 účastníků, z toho 18 ze zahraničí, významné prezentace za ústav: Komoróczy, B. – Drozdová, E. – Nývltová Fišáková, M. – Šerý, O., První či poslední Říman na Moravě? Rozbor nálezu lidské kostry z Hradiska u Mušova; Komoróczy, B. – Hložek, M., Unikátní nález součástí římské výbroje z Hradiska u Mušova.
- 42. *mezinárodní konference archeologie středověku. „Člověk před hradbou a za hradbou”*, Brtnice, 29.–24. 9. 2010. Hlavním pořadatelem Ústav archeologie a muzeologie – oddělení archeologie Filosofické fakulty Masarykovy university, konference se zúčastnilo 103 badatelů, z toho 21 zahraničních. Významná prezentace za ústav: P. Kouřil, Slezské fortifikace raného a vrcholného středověku a jejich hmotná kultura jako odraz mocenské, sociální, hospodářské i kultovní výjimečnosti.
- *Mezinárodní odborné symposium „Národní kulturní památka Slovanské hradiště v Mikulčicích a kostel svaté Markéty Antiochijské v Kopčanech: Památka světové hodnoty na seznam světového dědictví UNESCO”*, Hodonín, 30. 11.–1. 12. 2010. Hlavní pořadatel Masarykovo museum Hodonín, celkem 32 účastníků, z toho 17 ze zahraničí. Významná prezentace za ústav: L. Poláček, Mikulčice jako archeologický pramen klíčového významu pro poznání Velké Moravy a středoevropského raného středověku.

Na uvedených i četných dalších mezinárodních konferencích v ČR i zahraničí přednesli pracovníci ústavu v roce 2010 celkem 46 vlastních referátů a šest posterových prezentací.

V průběhu roku 2010 prošel Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., procesem hodnocení výzkumné činnosti pracovišť Akademie věd ČR za období 2005–2009. Mezi zásadní hodnocená kritéria náležela vedle nejvýznamnějších vědeckých výsledků pracoviště také míra zapojení do grantových a programových projektů, mezinárodní spolupráce, význam a specifický přínos pro společnost, personální, materiální a organizační otázky činnosti pracoviště a perspektivy jeho rozvoje, pedagogická činnost, účast na činnostech zvláště mezinárodní vědecké obce. Součástí hodnocení byla i vlastní SWOT analýza pracoviště a jeho vědeckých útvarů, perspektiv, problémů a jejich řešení. Hodnotitelské grémium, jehož členy byli rovněž renomovaní zahraniční badatelé, ohodnotilo výzkumnou činnost ústavu druhou nejlepší známkou „2” z hodnotící škály 1–5, zdůraznilo zejména vysokou míru kooperace se zahraničními institucemi a široký mezinárodní ohlas vědeckých výsledků pracoviště při studiu efektivně zvolených nosných témat.

V roce 2010 přes některé komplikace pokračovala dále obnova detašovaného pracoviště v Mikulčicích, těžce postiženého požárem roku 2007. Díky prostředkům uvolně-

ným z rozpočtu Akademie věd ČR byly zakoupeny další pozemky v lokalitě Trapíkov, vhodné pro budoucí výstavbu nové výzkumné základny ústavu v Mikulčicích, příznivě byl přijat již podrobně rozpracovaný stavebně-architektonický projekt tohoto objektu. Zahájení vlastní výstavby je následně plánováno na rok 2012. V souladu se Stanovami Akademie věd ČR a dalšími ústavními normativy bylo roku 2010 atestováno celkem pět pracovníků ústavu, kontinuálně probíhala obměna věkové struktury zaměstnanců.

Jiří Doležel

VÝSLEDKY LETECKÉHO SNÍMKOVÁNÍ ÚAPP BRNO, V. V. I. NA MORAVĚ ZA ROK 2010

Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i. dlouhodobě vynakládá část svých prostředků a kapacit mimo jiné také k průzkumu terénu za pomoci letecké prospekce. Během roku 2010 byly provedeny celkem pouze tři prospekční lety o celkové délce osm letových hodin.

První let se uskutečnil v dubnu a jeho cílem bylo provést dokumentaci některých tvrží na jižní a jihovýchodní Moravě k vytvoření každoročně vydávaného kalendáře, tentokrát zaměřeného na středověká tvrziště. Podařilo se tak pořídit letecké snímky tvrží např. v Dobroticích, Pohořelicích u Napajedel, Popicích, Újezdu či Vlachovicích. V rámci jednotlivých prospekčních letů byly dokumentovány také některé odkryté plochy záchranných výzkumů prováděných ÚAPP Brno, v. v. i. (Brno-Ivanovice, Podolí, Holešov-Všetuly, Zlín-Přiluky).

Další dva prospekční lety byly provedeny v červnu a červenci a byly zaměřeny na sledování porostových příznaků v terénu. Z důvodu mimořádně nepříznivých klimatických podmínek (vytrvalé deště v minulých měsících) byl však porost na většině sledovaného území velmi ulehlý a v takto homogenním terénu nebyly zaznamenány téměř žádné příznaky svědčící o archeologických či recentních objektech, a to ani po systematickém vyhledávání na již dříve zjištěných známých archeologických lokalitách, které bývaly v porostu k vidění téměř každým rokem. Z tohoto důvodu byly příznaky objektů zjištěny pouze na následujících lokalitách.

Pohořelice-Smolín (okr. Brno-venkov)

Okolí bodu X: 1180352.51 Y: 604161.93, sídliště?, nedatováno Na poli ležícím cca 1,4 km severovýchodně od středu místní části Smolín bylo zaznamenáno několik uskupení s množstvím objektů především kruhového půdorysu.

Rajhradice (okr. Brno-venkov)

Okolí bodu X: 1172433.11 Y: 596921.45, sídliště, nedatováno 600 m západně od středu obce poblíž průmyslového areálu zachycena skupinka 15 – 20 objektů různých tvarů a velikostí.

Telnice (okr. Brno-venkov)

Okolí bodu X: 1172038.95 Y: 593337.32, sídliště?, nedatováno Západně od středu obce ve vzdálenosti cca 2000 m byly zjištěny čtyři rozsáhlé objekty (patrně recentního

stáří), v jejichž blízkosti se nacházelo několik příznaků, které se můžou jevit jako sídlištní objekty.

Vranovice (okr. Brno-venkov)

Okolí bodu X: 1184851.28 Y: 601974.11, sídliště?/meliorace, nedatováno/recent V porostu cca 1,4 km severozápadně od středu obce se podařilo zachytit příznaky po melioračních rýhách, v jejichž prostoru se nacházely příznaky většího počtu objektů menších rozměrů.

Ivan Čižmář

Obr. 2. Rajhradice

Obr. 3. Pohořelice-Smolín

Obr. 4. Telnice

Obr. 5. Vranovice

Obr. 6. Dobrotice

Obr. 7. Popice

Obr. 8. Pohořelice u Napajedel

Obr. 9. Vlachovice